

OKULLARDA ŞİDDET VE ZORBALIĞIN ÖNLENMESİNDE ANNE ve BABALARA DÜŞEN GÖREVLER

ŞİDDET NEDİR?

“Şiddet, fiziksel ya da psikolojik gücün kişinin kendisine, bir gruba veya topluluğa karşı yöneltilen, yaralama, ölüm, psikolojik zarar, gelişim bozukluğu veya yoksun bırakmaya yol açacak veya açma olasılığı olan eylemlerin bilinçli olarak gerçekleştirilmesi veya bu eylemlerde bulunmakla tehdit edilmesidir.”

ŞİDDET TÜRLERİ

Şiddet, başkalarına kasıtlı olarak zarar vermeyi içeren bir çeşit saldırganlıktır. Kişilerin şahsına veya mallarına bilerek ve genellikle de fiziksel güç kullanarak zarar vermeyi içeren davranışlar farklı şekillerde sınıflandırılabilir.

1. FİZİKSEL ŞİDDET
2. DUYGUSAL VE SÖZEL ŞİDDET
3. DIŞLAMA
4. DEDİKODU YAPMA
5. EŞYALARINA ZARAR VERME
6. CİNSEL ŞİDDET

FİZİKSEL ŞİDDET

Fiziksel şiddet, karşıdaki kişinin canının yanmasına, yaralanmasına ya da ölümüne neden olan, kasıtlı olarak yapılan davranış ya da davranışlardır. Örnekler:

- Kulak çekme
- Oturacağı yere rahatsız edici bir cisim koyma
- Oyun alanını terk etmeye zorlama
- Isırma
- Omuz, dirsek, kafa atma, başını duvara veya sıraya vurma
- Tekme atma, çelme takma
- Herhangi bir cisimle (sopa, cetvel vb.) vurma
- Tokat atma, yumruk atma
- Kafaya vurma, enseye vurma
- Kesici aletlerle saldırma veya korkutma (bıçak, muşta, tornavida, maket bıçağı vb.)
- Ateşli ve patlayıcı silahlarla (tabanca, kuru sıkı vb.) saldırma ya da korkutma

DUYGUSAL VE SÖZEL ŞİDDET

Herhangi bir kişiye yönelik olarak sistemli bir biçimde yapılan, kişinin benliğini, psikolojik ve sosyal gelişimini, ruhsal bütünlüğünü etkileyen olumsuz yargılar, atıflar ya da sözel davranışlardır. En büyük özelliği sürekliliği olması ve tekrarlamasıdır. Örnekler:

- Bedensel özellikleriyle (boyu, kilosu, diş yapısı, saçı, ten rengi, vb.) alay etme
- Dış görünüşüyle (giysisi, gözlüğü, vb.) alay etme
- Konuşma tarzı, aksanı ya da şivesiyle alay etme
- Adı ya da soyadıyla dalga geçme
- Küçük düşürücü isimler (lakap) takma
- Küfür etme
- Kaba ve çirkin sözlerle (aptal, geri zekalı, ezik, vb.) hitap etme
- Sözel olarak tehdit etme

DIŞLAMA

Herhangi bir kişiyi yalnızlığa mahkûm etme veya buna teşebbüste bulunma, etkinliklere davet etmeme, haber vermeme, yok sayma. Örnekler:

- Oyuna ve çeşitli etkinliklere almama
- Grup dışına iterek yalnızlığa terk etme
- Görmezden gelme, yok sayma (konuşmama, sorularına yanıt vermeme, vb.)
- Diğer öğrencilerin de konuşmasını ve arkadaşlık yapmasını engelleme

DEDİKODU YAYMA

Bir kişi hakkında kişinin bulunmadığı ortamlarda asılsız sözler söyleme, duyduğu zaman rahatsız olacağı şeyler söyleme. Örnekler:

- Arkadaşlarını kendisine karşı kıskırtarak aralarının bozulmasına çalışma
- Hakkında dedikodu yapma ve söylenti çıkarma
- İftira atma
- Hakkında çeşitli yerlere çirkin yazılar yazma
- Haksız yere şikâyet etme (öğretmene, müdüre, vb.)

EŞYALARA ZARAR VERME

Bir kişinin özel eşyalarına kasıtlı olarak veya bile bile zarar verme. Örnekler:

- Eşyalarını ya da yiyeceklerini zorla alma
- Kantinden zorla bir şeyler ısmarlatma
- Para ya da eşyalarını çalma
- Eşyalarına kasıtlı olarak zarar verme (yırtma, kırma, atma, vb.)
- Defter ya da kitaplarını karalama ya da üzerlerine kötü şeyler yazma
- Baskıyla telefonuna kontör yükletme
- Ödünç alınan para ya da eşyayı geri vermeme

CİNSEL ŞİDDET

Bir kişinin, diğer bir kişiyi kendi cinsel gereksinim ya da isteklerinin doyumu için cinsel nesne olarak kullanması ya da kullanılmasına göz yumulmasıdır. Örnekler:

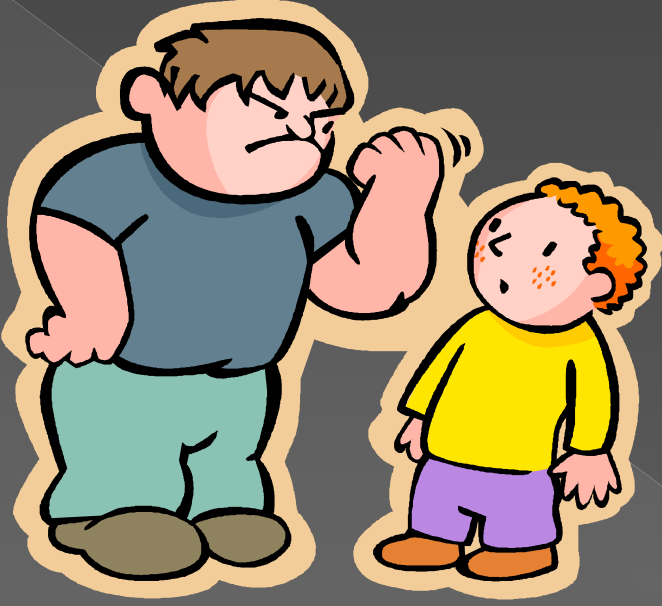
- Cinsel amaçlı dokunma
- Cinsel içerikli sözlerle sarkıntılık yapma
- Cinsel anlamı olan hareketler (el, kol, göz hareketi, vb.) yapma
- Cinsel konularda rahatsız edici konuşmalar yapma
- Cinsel çağrışımı olan sözcüklerle hitap etme
- Cinsel içerikli söylentiler çıkarma ve yayma
- Birinin giysilerini (etek, eşofman vb.) isteği dışında açma
- Birileri hakkında cinsel içerikli duvar yazıları yazma

OKUL ŞİDDETİ

Okulun eğitim misyonunu ihlal eden, güven ortamını tehdit eden, okuldaki kişilerin can ve mallarını hedef alan her tür yıkıcı ve bozucu saldırganca eylemlerdir.

Okul şiddeti fiziksel olarak saldırganca eylemlerde bulunmanın dışında, kaba davranmak, alay etmek, sataşmak, küçük düşürmek, aşağılamak, hakaret etmek gibi psikolojik boyutlu eylemleri, hatta haraç almak ve cinsel tecavüz gibi suç kapsamına giren yıkıcı eylemleri de kapsar.

AKRAN ZORBALIĞI

Akran zorbalığı, bir ya da birden çok öğrencinin kendilerinden daha güçsüz öğrencileri kasıtlı ve sürekli olarak rahatsız etmesi ile sonuçlanan ve kurbanın kendisini koruyamayacak durumda olduğu bir saldırganlık türüdür.

ŞİDDETİ ÖNLEMELİK İÇİN ANNE BABA OLARAK NELER YAPABİLİRSİNİZ?

Yapmalarını istemiyorsanız...

SANA KAÇ KERE
KARDEŞİNE VURMA
DEDİMİ...

UVVAAA!..
UVVAA!..

Sizde yapmayın

AMA SEN DE BANA
VURUYORSUN...

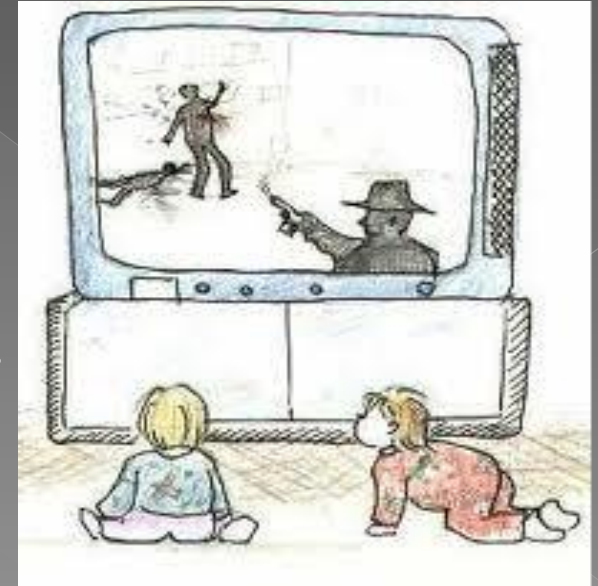

Çocuklar, yaptıklarının büyük bir kısmını taklitle öğrenirler.

1) Söyün. İyi alışkanlıklar alıştırmaya yardımcı olma! Çocuklar kendilerinden önceki davranışlarından öğrenirler.

○ Siz anne baba olarak şiddete başvurmayın.

- Çocuklarınızı izleyin ve denetleyin.
- Okulun politikalarını ve kurallarını destekleyin.
- Çocukları şiddetten uzak tutun.
- Okulla işbirliği yapın.
- Şiddet kullanarak sorun çözen bir model olmayın.
- Çocuğunuzun şiddet içerikli davranışlarda bulunmasına nelerin yol açtığını gözlemleyin.

- ◉ Çocuğunuzun kimlerle birlikte ve nerede olduğundan, neler yaptığından haberdar olun.
- ◉ Olumsuz davranışlarını onaylamayın ama çocuğunuzu olduğu gibi kabullenmeye çalışın.
- ◉ Çocuğunuz adına onun sorumluluklarını yüklenmeyin.
- ◉ Olumsuz davranışlarından herhangi bir kazanç (izin veya para gibi) elde etmemesine dikkat edin.

- Çocuklarınızı boş vakitlerini değerlendirebileceği etkinliklere yönlendirin.
- Suç kapsamına giren bir davranışta bulunduğunu öğrendiğinizde görmezlikten gelmeyin ve hemen yardım alın.
- Gerekirse içinde bulunduğunuz çevreyi değiştirin.

- Ruhsatlı bile olsa evinizde ateşli silah bulundurmamak bir risktir.
- Çocuğunuzun eğitimine aktif olarak katılın.
- Çocuğunuza mutlaka zaman ayırarak onu dinleyin ve onunla konuşun.
- Çocuğunuzun davranışlarına belli sınırlar koyun ve bunu da önceden çocuğunuza açıkça belirtin.

- ◉ Şiddet konusunda çocuğunuzla konuşmaktan çekinmeyin, hatta açık açık konuşun.

- ◉ Başkalarına lakap takmasına veya alay etmesine kesinlikle izin vermeyin, bu konuda sıkı bir duruş sergileyin.

Okulun bütün öğrenciler için güvenli bir yer olmasını sağlamak ve bu niteliğini sürdürebilmesi için geliştirdiği okul politikalarını ve kurallarını destekleyin. Eğer çocuğunuz herhangi bir kuralın yanlış olduğunu iddia ederse, söz konusu kuralın neden yanlış olduğunu düşündüğünü açıklamasını isteyin ve daha iyi olması için ne yapılması gerektiğine ilişkin herhangi bir önerisi olup olmadığını sorun.

Kaynak:

- **Okullarda Şiddet ve Zorbalığın Önlenmesi Ana Baba El Kitabı, TÜBİTAK ve Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Okulda Şiddet Projesi**

<http://www.okuldasiddet.net>

KATILIMINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER

